Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 3. 2015, sp. zn. 8 Co 576/2015, ECLI:CZ:KSCB:2015:8.CO.576.2015.1

Číslo: 102/2015

Právní věta:

Nebylo-li žalovanému, který byl v předvolání k prvnímu jednání poučen o následcích nedostavení se k jednání, doručeno do vlastních rukou vyrozumění o odročení jednání (vzor 48 o. s. ř.) na pozdější termín, nelze u odročeného jednání vydat rozsudek pro zmeškání.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 05.03.2015

Spisová značka: 8 Co 576/2015

Číslo rozhodnutí: 102

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Rozsudek pro zmeškání

Předpisy: § 153b odst. 1 předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d v Písku rozsudkem pro zmeškání ze dne 11. 12. 2014 uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 13 980 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 13 200 Kč od 1. 7. 2013 do zaplacení a s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 780 Kč od 23. 3. 2014 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Současně žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 150,20 Kč k rukám právní zástupkyně žalobce. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že ve věci bylo nařízeno ústní jednání na 11. 12. 2014, žalovanému bylo doručeno předvolání k tomuto jednání více než 10 dnů přede dnem jeho konání do vlastních rukou postupem podle § 49 odst. 4 o. s. ř., přičemž byl upozorněn, že pokud se k němu bez důvodné a včasné omluvy nedostaví, může být vydán rozsudek pro zmeškání. Žalovaný se přesto bez omluvy k prvnímu jednání ve věci včas nedostavil, ani svoji účast nijak neomluvil. K ústnímu jednání se dostavil žalobce a navrhl vynesení rozsudku pro zmeškání. Soud prvního stupně proto dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky k takovému postupu, rozsudek pro zmeškání vydal podle § 153b odst. 1 o. s. ř. a žalovanému uložil povinnost zaplatit dlužnou částku podle § 24c zák. č. 168/1999 Sb., resp. § 517 odst. 2 o. z. ve spojení s § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb. v situaci, kdy s ohledem na ust. § 153b odst. 1 o. s. ř. považoval skutková tvrzení žaloby za nesporná, tedy skutková tvrzení o

tom, že žalovaný jako vlastník motorového vozidla JAWA 50-20 PIONÝR, s objemem válců motoru do 350 cm3, neuzavřel mezi 27. 5. 2011 až 7. 3. 2013, tedy po dobu 651 dnů, pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, tzv. povinné ručení, a to přesto, že předmětné motorové vozidlo bylo v tomto období provozováno na pozemních komunikacích.

Rozsudek pro zmeškání napadl odvoláním žalovaný, a to v obou jeho výrocích. Poukázal na ust. § 101 odst. 3 o. s. ř., jehož podmínky nebyly splněny, neboť soud neprovedl dokazování. Žalovaný současně podal odpor proti platebnímu rozkazu, který byl původně ve věci vydán, a vysvětlil, z jakého důvodu nevznikla jeho povinnost platit příspěvek nepojištěných za předmětný motocykl. Požádal taktéž o splátkový kalendář v případě, že by jeho argumenty nebyly shledány relevantními a zejména navrhl důkazy o svých skutkových tvrzeních. To vše soud prvního stupně vůbec nevzal v úvahu. Žalovaný proto navrhl, aby odvolací soud postupem podle § 219a odst. 2 o. s .ř. ve spojení s § 213 odst. 4 o. s. ř. rozsudek zrušil v plném rozsahu a věc vrátil k dalšímu řízení soudu prvního stupně.

Žalobce naopak navrhl rozsudek pro zmeškání, vydaný soudem prvního stupně, potvrdit s tím, že nemá důvod pochybovat o procesním postupu soudu prvního stupně. Námitky uvedené žalovaným nenaplňují odvolací důvod dle ust. § 205 odst. 2 písm. a) o. s. ř. a žalovaný neuvádí žádné skutečnosti či důkazy, které by prokazovaly, že nebyly splněny předpoklady pro postup dle § 153b o. s. ř. Odkázal na ustálenou judikaturu, tedy zejména na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1910/2000, ze kterého vyplývá, že okolnost, že žalovaný již před prvním nařízeným jednáním vznášel námitky proti skutkovým tvrzením obsaženým v žalobě, a na podporu své skutkové verze případu nabízel soudu důkazy, nebrání vydání rozsudku pro zmeškání, pakliže jsou splněny podmínky dané v ust. § 153b o. s. ř.

K r a j s k ý s o u d v Českých Budějovicích rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně.

Z o d ů v o d n ě n í :

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek pro zmeškání postupem podle § 212 a § 212a odst. 1, 4 o. s. ř. a dospěl k závěru o důvodnosti podaného odvolání, aniž přitom musel nařizovat ve věci jednání (§ 214 odst. 2 písm. d) o. s. ř.).

Podle § 205b o. s. ř. u odvolání proti rozsudku pro zmeškání jsou odvolacím důvodem pouze vady uvedené v § 205 odst. 2 písm. a) a skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro jeho vydání (§ 153b o. s. ř.). Argumentace žalovaného uvedená v odvolání (přezkoumaná odvolacím soudem v režimu § 212a o. s. ř.) je přitom nedůvodná. Odvolatel přehlíží, že ust. § 153b o. s. ř., vzhledem k jeho systematickému zařazení v občanském soudním řádu i k jeho účelu, je speciálním ustanovením právě ve vztahu k ust. § 101 odst. 3 o. s. ř., když z ust. § 153b odst. 1 o. s. ř. vyplývá, že navrhne-li to žalobce, který se k jednání dostaví, v situaci, kdy se bez důvodné a včasné omluvy (a při splnění dalších podmínek) nedostaví žalovaný, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech týkajících se sporu za nesporná a na základě toho může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání. Pokud tedy nastane procesní situace, že bez dalšího je možno žalobcova skutková tvrzení (jsou-li jednoznačná a srozumitelná) považovat za nesporná, pak samozřejmě není pro potřebu vydání rozsudku ve věci nutno provádět dokazování. K druhému odvolacímu důvodu (že žalovaný podal věcné vyjádření v rámci procesní obrany a navrhl důkazy) je možno (v souladu s argumentací žalobce) odkázat na ustálenou judikaturu (např. na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1910/2000, ze kterého vyplývá, že důvodem pro vydání rozsudku pro zmeškání je skutečně pouze splnění předpokladů daných v ust. § 153b odst. 1 o. s. ř. a fakt, že v předchozí fázi řízení nabídl žalovaný svá skutková tvrzení, odlišná od žalobcových, a navrhl o nich důkazy, nemá při splnění podmínek daných v ust. § 153b odst. 1 o. s. ř. relevanci).

Z ust. § 212a odst. 1, 4 o. s. ř. a § 205b o. s. ř. však odvolacímu soudu vyplývá povinnost (jsou-li

odvolatelem tvrzeny, byť nedůvodně, odvolací důvody – § 212a odst. 2 o. s. ř. a contrario) přezkoumat rozsudek pro zmeškání z hlediska splnění všech předpokladů pro jeho vydání (§ 153b o. s. ř.).

Podle § 153b o. s. ř. platí, že zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou (§ 49 o. s. ř.) žaloba a předvolání k jednání nejméně 10 dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech týkajících se sporu za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

V předmětné věci tyto podmínky (kumulativně) splněny nebyly. Z obsahu spisu totiž odvolací soud zjistil, že první jednání ve věci bylo nejprve nařízeno soudem na den 13. 11. 2014 ve 13.00 hodin, když předvolání k tomuto jednání (vzor 018 o. s. ř., obsahující poučení o možnosti vydat rozsudek pro uznání v režimu § 153b o. s. ř.) spolu se žalobou byly doručeny žalovanému do vlastních rukou (doručenkou „typ I.“) ke dni 14. 10. 2014, tedy postupem popsaným v ust. § 49 odst. 1 o. s. ř. a více než 10 dnů před termínem nařízeného jednání. Protože však podáním, které došlo soudu prvního stupně dne 11. 11. 2014, požádal žalovaný o „odročení“ jednání ze zdravotních důvodů, soud prvního stupně původně nařízené jednání „odročil“ pokynem ze dne 11. 11. 2013 a stanovil nový termín jednání na 11. 12. 2014 ve 14.00 hodin. Toto jednání se skutečně při neomluvené nepřítomnosti žalovaného konalo a přítomný žalobce navrhl vynesení rozsudku pro zmeškání. K jednání, jak vyplývá z doručenky s poznámkou „Neukládat – typ III“ na č.l. 36 spisu, byl přitom žalovaný předvolán vzorem 48 (vzorem, který vyrozumívá o novém termínu jednání s poukazem na to, že všechny další pokyny z předvolání k předchozímu jednání zůstávají v platnosti). Z doručenky dále vyplývá, že doručovatel adresáta, tedy žalovaného, v místě bydliště nezastihl, a proto mu vložil dne 13. 11. 2014 v 10.55 hodin zásilku do schránky.

Soud prvního stupně v rámci odůvodnění svého rozsudku uvádí, že předvolání k prvnímu jednání ve věci bylo žalovanému doručeno postupem podle § 49 odst. 4 o. s. ř. Tento závěr však není správný. Podle § 49 odst. 4 o. s. ř. nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dní ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou. Předpokladem toho samozřejmě je postup podle § 49 odst. 3 o. s. ř., tedy uložení písemnosti, a to buď v provozovně provozovatele poštovních služeb, u procesního soudu či u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení. Takto ovšem poštovní doručovatel nepostupoval, neboť se řídil pokynem soudu (použití doručenky „typu III“) a ihned poté, co nezastihl při prvním pokusu o doručení žalovaného na adrese doručování, vhodil předmětnou obsílku do schránky. Postupoval tak podle § 50 odst. 1 o. s. ř. Žalovanému tedy bylo předvolání k prvnímu jednání ve věci (na den 11. 12. 2014, když předchozí jednání bylo odvoláno) doručeno náhradním způsobem podle § 50 odst. 1 o. s. ř., a nebyl tak splněn jeden z předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání, daný v ust. § 153b odst. 1 o. s. ř., neboť mu nebylo předvolání k jednání doručeno do jeho vlastních rukou postupem podle § 49 o. s. ř.

Ust. § 153b odst. 1 o. s. ř. je nutno vykládat přitom restriktivně, neboť je zřejmé, že kontumační rozsudek (rozsudek pro zmeškání) je jistou formou sankce za nesplnění procesní povinnosti (nedostavení se k prvnímu jednání ve věci bez důvodné a včasné omluvy) a ve vztahu k žalovanému vytváří zásadní procesní následky (přestože poskytl v rámci procesní obrany skutkové vyjádření, jsou považována za nesporná skutková tvrzení žaloby). Pokud tedy má být použit v řízení procesní institut sankční povahy s popsanými důsledky, je zřejmé, že veškeré předpoklady jeho vydání je nutno posuzovat bez možnosti rozšiřujícího výkladu. Pokud právní norma trvá na tom, aby předvolání k jednání bylo doručeno výhradně postupem podle § 49 o. s. ř., není možné přiznat účinky řádného doručení postupu doručování v režimu § 50 odst. 1 o. s. ř., které dle systematiky občanského soudního řádu se má týkat doručování jiných písemností, než písemností určených do vlastních rukou. Je sice pravda, že poučení týkající se možnosti vydání rozsudku pro zmeškání bylo v

předmětné věci doručeno žalovanému do vlastních rukou podle § 49 odst. 1 o. s. ř., týkalo se však předchozího (zrušeného) jednání, a pokud obsah poučení obsaženého v tomto předvolání měl být vztažen i k novému jednání nařízenému ve věci (použitím vzoru 48 o. s. ř., což považuje odvolací soud za řešení sice hraniční, ale ještě souladné s procesní úpravou), je nutné trvat na tom, aby i toto vyrozumění bylo realizováno za stejně přísných podmínek doručování, jako původní předvolání obsahující ono procesní poučení, které je podmínkou a předpokladem pro vydání rozsudku pro zmeškání. Na tom nic nemění fakt, že sám žalovaný se této procesní vady nedovolal v rámci svého odvolání, ani to, že z jeho odvolání nevyplývá, že by s termínem jednání dne 11. 12. 2014 nebyl fakticky seznámen.

Odvolacímu soudu proto nezbylo, než postupovat podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. a pro existenci vady řízení (rozsudek pro zmeškání neměl být vydán) tento rozsudek zrušit a věc soudu prvního stupně vrátit k dalšímu řízení.